

ועדה לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976

חברי הועדה:

פרופ' פיטר ורדי - יו"ר

פרופ' צבי שטרן - חבר, נציג הסתדרות הרופאים

עו"ד גלעד סוקולובר - חבר, נציג היועץ המשפטי לממשלה

הקובל:

המשנה למנחל הכללי של משרד הבריאות

נגד

הנקבל:

ד"ר ניקולאי זגורסקי

בשם הקובל:

עו"ד מרינה אוסטפלד

בשם הנקבל:

עו"ד ערן קייזמן

תאריך הישיבה:

כ"ה כסלו, תשס"ט (22.12.2008)

דיו וחשבון

חוות הדעת של נציג היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד גלעד סוקולובר

1. הנקבל הוא רופא מורשה. בפתח הדיון בפני ועדה זו, הודה הנקבל בעבירת המשמעת שיוחסה לו בכתב הקובלנה.

הקובלנה:

2. במועדים הרלוונטיים לקובלנה, הועסק הנקבל כמרדים במח' הירדמה שבמרכז הרפואי ברזילי.
3. ביום 1.3.07 שימש הנקבל כמרדים בניתוח החלפת פרק הירך של חולה מסוימת (להלן: החולה).
4. לחולת חוזמנו שלוש מנות פלסמה ושלוש מנות כדוריות דחוסות. בתחילת הניתוח ובתאום עם המנתחים נתן הנקבל לחולה שלוש מנות פלסמה, בהתאם לנהלי מתן דם, והדביק המדבקות על גיליון החרדמה.
5. במהלך הניתוח יצא הנקבל להפסקה קצרה וחולף על ידי מרדים אחר. לאחר שחזר מההפסקה נמסר לנקבל כי החולה מדממת וחולט לתת לה מנת דם.
6. המרדים המחליף הביא לנקבל את מנות הדם מהמקרר.
7. הנקבל הסתכל על השם שמופיע על גבי מנות הדם אולם לא השווה את כל שאר הפרטים, בניגוד לנהלים, מבלי שאישר את פרטי החולה מול הפרטים המופיעים על מנת הדם. לאחר מתן מנת הדם הדביק את המדבקות על גיליון החרדמה.

8. בתום הניתוח הבחינו המנתחים כי לחולה המטורית מאקרוסקופית בלתי מוסברת וביחידת ההתאוששות אובחנה ירידה בלחץ הדם והוחלט לתת מנת דם נוספת. בשלב זה, כ-2-3 שעות לאחר מתן מנות הדם הראשונות נתגלה כי הנקבל נתן לחולה מנות פלסמה שלה אך מנות הכדוריות הדחוסות היו של חולה אחר.

9. בהמשך מצבה של החולה התייצב. היא הועברה ליחידת טיפול נמרץ להשגחה; ההמטוריה פסקה, תפקודי הכליות נשארו תקינים, ההמוגלובין התייצב והיא לא נזקקה למנות דם נוספות. למחרת הועברה החולה למחלקה האורטופדית וביום 6.3.07 שוחררה מבית החולים.

10. על בסיס העובדות המתוארות לעיל, הוחלט להעמיד את הנקבל לדין משמעתי, כאמור בסעיף 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976, בגין רשלנות חמורה במילוי תפקידו בכך שנתן לחולה דם המיועד לחולה אחר ולא בדק את נתוני מרכיבי הדם ואת זהות המטופל בטרם מתן הדם.

הדיון:

11. בפני הוועדה חופיעו ב"כ הקובל עו"ד אוסטפלד, וכן הנקבל ד"ר זגורסקי וב"כ עו"ד קייזמן.

12. כאמור לעיל, בפתח הדיון הודיעו הצדדים לוועדה כי הנקבל מודה בעובדות הקובלנה, ויתרו על זימונם של עדים, וביקשו לטעון לעונש.

13. עו"ד אוסטפלד ביקשה מהוועדה להמליץ על עונש של נזיפת חמורה. לטענתה, מהעובדות עולה שהנקבל מכיר את הנוהל של משרד הבריאות ואף פעל על פיו כפי שמתואר בסעיף 3 לקובלנה. ברם, במהלך הניתוח חרג מהנוהל כתוצאה מחוסר תשומת לב מצערת.

14. עו"ד קייזמן ביקש להצדיק את העמדה העונשית המקלה של ב"כ הקובל ופירט מכלול של נסיבות מקלות בעניינו של הנקבל: מרדים ותיק שחלל לשמש בתפקיד בארץ מוצאו, רוסיה, בשנת 1981; עובד בבית חולים כרוזלי משנת 2001 כרופא מרדים תחת פיקוחו של רופא מומחה.

15. אמנם הנקבל אינו מרדים מומחה מכיוון שלא עמד בבחינות אולם הוא נחשב לאחד המרדמים הטובים בבית החולים. מדובר בטעות מצערת ראשונה ויחידה בשלושים שנות עבודתו.

16. עו"ד קייזמן חור על ההפנייה לסעיף 3 לכתב הקובלנה וטען שהנקבל מקפיד מאוד בענייני הנוהל.

17. לדברי עו"ד קייזמן, המרדים המחליף, ד"ר סמולניצקי, שהינו רופא מומחה התבקש להביא מחמקרר את מנת הדם, התבלבל בשם שחופיע על מנת הדם (כלאל במקום בלבול) וחביא לנקבל מנה שחוא חשב כנכונה. הנקבל סמך על שיקול הדעת של הרופא המומחה, ומבלי לבדוק ולאמת את הנתונים נתן את מנת הדם לחולה. זה מקור הטעות.

18. עו"ד קייזמן ציין את העובדה שהנקבל קיבל על עצמו את האחריות והודה בעובדות הקובלנה.
19. עו"ד קייזמן הדגיש שלא נגרם נזק חמור לבריאותה של החולה, ובסופו של דבר החולה התאוששה ושחררה לביתה.
20. עו"ד קייזמן תמך בעמדת ב"כ הקובל להטיל על הנקבל עונש של נזיפה חמורה. לדבריו, מדובר בעונש מקובל ולא קל. הנזיפה נרשמת בתיקו האישי של הנקבל ומהווה כתם על חקורד המקצועי שלו. ענישה זו מבואה לידי ביטוי את התחושה של המערכת כי "נעשה מעשה לא טוב ומצדיק ענישה". עונשים חמורים מכך צריכים לשמור למקרים שבהם נתגלה זלזול בנהלים.
21. עו"ד קייזמן טען כי במהלך התקופה שחלפה, הנקבל עבר עינוי דין. הוא הבין את הלקח וחפנים את הנהלים.
22. עו"ד קייזמן טען אין אפשרות לתת עונש מותנה וציין כי בהצעת החוק חכוונה היא לאפשר זאת.
23. הנקבל העיד כי הוא חש שכבר קיבל את העונש, ותיאר תחושה קשה שמלוות אותו יום יום.
24. לשאלת חבר הוועדה, השיב הנקבל כי דובר בסיטואציה מלחיצה של דימוס אקטיבי והצורך הדחוף לתת דם, והעובדה שהאחות הנוספת היתה עסוקה, לא איפשרו לו לפעול על פי הנוהל.

כללי:

25. ישנה חשיבות רבה להעמיד רופאים לדין משמעתי, במקרים המתאימים לכך, בשל המסר שבכך לרופאים, כי עליהם לנהוג בעבודתם האחראית, תוך שמירה והקפדה על כללי זהירות וחתימה נאותה. אין לשכוח כי בידי רופאים מופקדים שלומם ובריאותם של הנזקקים לטיפולם, וחתימה נאותה רשלנית מצידם כרוכה, לא אחת, בתוצאות קשות.
26. לחובתו של הנקבל עמדו לגד עיניו תוצאות הרשלנות הקשות והזרות האסון שיכולות היו להיגרם כתוצאה ממחדליו. נתנו דעתנו לכך, שחתוצאה בעניינו אינה משקפת את חומרת העבירה - החולה התאוששה, לא נגרם לה נזק ולשמחת כולם היא שוחררה לביתה לאחר מספר ימים.
27. במקרה דנן, הנקבל היה מודע היטב לנהלים שקבע משרד הבריאות באשר לבדיקות הזיהוי של מנות הדם. ברם לטענתו, חנסיבות של מות המנה לחולה - קבלתה לידי מרופא מומחה בכיר, דימוס מאסיבי, היעדר אחות פנויה - גרמו לו להתרשל בתפקידו ולהימנע מביצוע הנוהל כדבעי.
28. מנגד, לזכותו של הנקבל, שקלטו את העובדה שמדובר ברופא מרדים מוערך שמשמש בתפקיד כמעט 30 שנה, ללא דופי. התרשמו מכך שהנקבל קיבל על עצמו אחריות למעשה,

הפנים את חומרתו, הביע חרטה והבטיח שלא יחזור על הטעות. הוועדה התרשמה שהאירוע השפיע בצורה קשה על הנקבל.

29. במכלול שיקולית, הביאה הוועדה בחשבון את העובדה שהנקבל הודה בעובדות חקובלנה וחשך הבאת עדים מטעם מצדדים וכן את העובדה שבי"כ חקובל ובי"כ הנקבל עתרו לעונש של נזיפה.

התליה על תנאי

30. אני סבור שיש לשר סמכות לחטיל אמצעי משמעת של "התליה על תנאי". מכאן שיש לוועדה זו סמכות להמליץ בפניו כך. נתתי דעתי לכך שבעבר ועדות משמעת התלבטו בשאלת סמכותן להחליט כן. ודוק, הסמכה מפורשת לעשות כן הוצעה בפקודת הרופאים, תיקון מס' 4, אך עד כה לא התקבלה תצעת חוק זו.

31. לדידי, סמכות השר להתלות רשיון "על תנאי" נובעת מהסמכות להתלות רשיון "בפועל". אין מניעה כי התליית הרשיון, או חלקה, יכנסו לתוקף רק בהתקיים תנאי נוסף.

32. נכון שבדיני העונשין מוגדר המאסר על תנאי בין דרכי הענישה (סעיף 52 ואילך לחוק העונשין, התשל"ו-1977) וכך גם שלילת רשיון נחגה על תנאי שנקבעה בסעיף 36 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. לא כך בדין המשמעתי של הרופאים, המוסדר בפקודת הרופאים, התשל"ז-1976 ולא מוזכרים בו, בין אמצעי המשמעת, עונשים על תנאי.

33. עם זאת, אנו עוסקים בצעד משמעתי הנובע מהסמכות חמנהלית של שר הבריאות. אין מניעה כי צעד התחלית או חלקו יותנו בתנאים מתלים שרק בהתקיימם תכנס החלטת ההתליה לתוקף - זאת כשם שאין מניעה שחשך יקבע כי הרשיון יופקד במועד נדחה כלשהו.

34. מסקנה זו נובעת, בין היתר, מחפרשנות התכליתית של הדין המשמעתי.

נזיפה

35. אמצעי משמעתי נוסף בסמכותו של שר הבריאות הינו נזיפה. כמו אמצעי המשמעת האחרים, מופיעה הנזיפה, בצורתה חדא, בסעיף 41 לפקודת הרופאים.

36. בפקודת הרופאים לא מופיעה "נזיפה חמורה". לעומת זאת, הדין המשמעתי הצבאי מכיר אמצעי משמעתי של "נזיפה חמורה".

בקובלנה 7/97, ד"ר ש' חשתמש בתעודת לידה מזויפת כשביקש ממשרד הפנים לתקן את תאריך לידתו במרשם האוכלוסין על מנת להפחית 6 שנים מגילו ולדחות את יציאתו לגמלאות. במקרה זה, הוסכם בחסדר הטיעון אמצעי משמעתי של "נזיפה חמורה", ועדת המשמעת המליצה על כך לשר, והשר קיבל את ההמלצה (החלטה משנת 1998).

37. עם זאת, בענייננו, אני סבור שניתן להסתפק בהמלצה על נקיטת אמצעי משמעתי של נזיפה, כקבוע בסעיף 41 לפקודה, ולהותיר את נוסחה חמדויק לשיקול דעתו של חשך.

38. לאור האמור לעיל, אני מציע לחברי להמליץ לשר (או למי שאליה הועברו סמכויות השר לצורך ענין זה) לקבוע כי הנקבל עבר עבירת משמעת לפי סעיף 1141 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976, כמפורט בכתב הקובלנה. כן אני מציע להמליץ לשר להפעיל סמכותו בהתאם לפקודה, ולנקוט בצעדים המשמעתיים הבאים:

א. נזיפה.

ב. התליה על תנאי - לחתלות את רושיונו של הנקבל למשך ארבעה חודשים רק בהתקיים התנאי שיוזכר להלן: הנקבל ישוב ויעבור עבירת משמעת בתוך שלוש שנים מהמועד שבו תיעתן החלטת השר בקובלנה זו. התליה מותנית זו, תחול במנותק ובנוסף לכל אמצעי אחר שיוטל על הנקבל בגין העבירה החדשה.

עו"ד גלעד סוקולובר
חבר הועדה
נציג היועץ המשפטי לממשלה

נציג החסותדרות הרפואית, פרופ' צבי שטרן:

לאחר קריאת חוות דעתו המנומקת של נציג היועץ המשפטי לממשלה, בחנתי את נסיבות המקרה המתוארות בקובלנה ואת הדברים שעלו בדיון שבפנינו.

בבואי להמליץ בפני חברי על הצעד המשמעתני שיש לנקוט כלפי הנקבל, מצאתי לנכון לציין, במכלול השיקולים, את הדברים הבאים:

א. הנקבל הוא רופא מרדים מוערך, המשמש כמעט 30 שנה בתפקיד, ללא דופי.

ב. הנקבל קיבל על עצמו את האחריות לאירוע נשוא הקובלנה והודה בעובדות.

ג. התרשמתי במהלך הדיון בפנינו, כי האירוע נשוא הקובלנה חשפני בצורה קשה על הנקבל; יתרה מכך, הנקבל הפגים את חומרת המעשה, הביע חרטה והבטיח להקפיד על קיום תנחלים בעתיד.

ד. בסופו של דבר, לא נגרם נזק לבריאות החולה אשר התאוששה ושותררה לכיתה.

לאור האמור, אני מציע לחברי לקבל את העמדה העונשית שהוצגה הן על ידי נציגת הקובל והן על ידי ב"כ הנקבל, ולהמליץ בפני השר לנקוט כלפי הנקבל בצעד משמעתני של נזיפה בלבד.

פרופ' צבי שטרן
חבר הועדה
נציג החסותדרות הרפואית

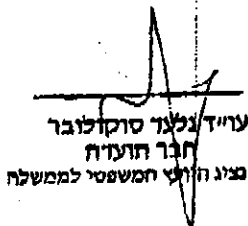
חנות הדעת של היו"ר, פרופ' פטר ורדי:

עיינתי בחוות הדעת של נציג היועץ המשפטי לממשלה ובחוות הדעת של נציג ההסתדרות הרפואית, ובחנתי את השיקולים העומדים בבסיס עמדותיהם. במכלול נסיבות העניין, מקובלת עליי המלצתו של נציג ההסתדרות הרפואית, לפיה יש להסתפק בהמלצה לנקוט כלפי הנקבל בצעד משמעותי של נזיפה בלבד.

פרופ' פטר ורדי
יו"ר הוועדה

אשר על כן, החלטנו ברוב דעות, להמליץ לשר (או למי שאליו חועברו סמכויות השר לצורך ענין זה) לקבוע כי הנקבל עבר עבירה משמעת לסי סעיף 41(1) לפקדות הרופאים [נוסה חדש], תשל"ז-1976, כמפורט בכתב הקובלנה. כן אנו ממליצים לשר להפעיל סמכותו בהחלט לפקדות, ולנקוט כלפי הנקבל בצעד משמעותי של נזיפה.

נחתם היום, י' שבט, תשס"ט (04.02.2009)

עו"ד יעל זילבר
חבר הוועדה
נציג היועץ המשפטי לממשלה

פרופ' זבי שטרן
חבר הוועדה
נציג ההסתדרות הרפואית

פרופ' פטר ורדי
יו"ר הוועדה